

Avaluació transversal de Turisme a la Universitat de Lleida EUT Terres de Lleida i EUT de Manresa i dels Pirineus

INTRODUCCIÓ

A Catalunya, la titulació de Turisme s'imparteix a vint escoles, la majoria de les quals són adscrites. És un ensenyament present en deu universitats, set de públiques i tres de privades (UVic, UOC i URL). Durant el programa d'avaluacions de 2001 es van avaluar cinc d'aquests ensenyaments.

En l'informe 2003 hi consten els resultats dels ensenyaments de Turisme de l'Escola Universitària d'Hoteleria i Turisme – CETT, de la Universitat de Barcelona; de l'Escola Universitària de Turisme i Direcció Hotelera, de la Universitat Autònoma de Barcelona, i de la Facultat d'Empresa i Comunicació de la Universitat de Vic, mentre que en aquest informe hi trobareu els resultats de les avaluacions de les titulacions impartides per l'Escola Universitària de Turisme Terres de Lleida i per l'Escola Universitària de Turisme de Manresa i dels Pirineus, totes dues adscrites a la Universitat de Lleida. Cal dir que, malgrat que s'havia programat l'avaluació de la titulació de la Universitat de Girona, no es va dur a terme.

Tot i que aquestes avaluacions estaven previstes en el conveni de l'any 2001, l'avaluació interna d'aquests tres centres es va fer l'any 2003, i l'externa no va finalitzar fins a principis de 2004.

La metodologia d'avaluació va ser adaptada a la realitat dels estudis de Turisme per una comissió de treball formada per representants de les escoles de Turisme i tècnics d'AQU Catalunya.

Per a l'avaluació es van constituir comitès d'avaluació interna (CAI) formats per representants dels òrgans directius dels ensenyaments, professors, estudiants i personal d'administració i serveis. D'altra banda, els comitès d'avaluació externa (CAE) han estat formats per experts acadèmics, professionals del turisme i experts en avaluació, molts dels quals ja havien participat en altres processos d'avaluació.

El fet que siguin centres adscrits¹ i amb una menor tradició en la formalització de dades i evidències sobre el procés educatiu ha dificultat el càlcul d'indicadors sobre la situació del centre. Aquesta mancança demana una millora dels circuits interns i de relació entre les escoles i la universitat. D'altra banda, el fet de no disposar de dades prou verificades obliga a reduir-ne la presència en aquest informe.

CONTEXT INSTITUCIONAL

Els estudis de Turisme van néixer com una resposta formativa al desenvolupament del sector turístic i la seva necessitat de tècnics. Amb la finalitat d'organitzar aquesta formació des d'un punt de vista formal, l'Administració va considerar oportú reglamentar-la mitjançant el Reial decret 864/1980. Amb aquest Reial decret es va originar la titulació de Tècnic en Activitats Turístiques (d'ara endavant, TEAT), amb un nivell acadèmic equivalent a una diplomatura. Tanmateix, l'obtenció del títol depenia de la superació d'una revàlida un cop finalitzats els estudis. A partir d'aquest moment, el nombre d'escoles i de centres adscrits a aquestes escoles va començar a créixer d'una manera progressiva i desordenada, i l'únic element de control de qualitat era l'anomenada *revàlida*. Posteriorment, l'any 1996, es va creure convenient la plena incorporació dels estudis de Turisme a la universitat (RD 259/1996) i, d'aquesta manera, es va crear la diplomatura de Turisme, amb unes directives pròpies (RD 604/1996, de 15 d'abril).

---

¹ Centres de titularitat privada que legalment estan vinculats a una universitat, que és la que expedeix el títol.

A escala estatal, Catalunya ha estat una de les comunitats pioneres pel que fa a la formació turística, juntament amb Balears, Canàries, València i Madrid. Cal destacar, però, que la proliferació de centres que imparteixen TEAT ha fet fer que la majoria de les escoles catalanes cerquessin l'adscripció a una universitat catalana per tal d'oferir la diplomatura.

Malgrat els esforços legals per homogeneïtzar els estudis i donar-los rang d'estudis universitaris, continua havent-hi una gran dispersió de centres, i encara n'hi ha que no han estat adscrits a cap universitat. A aquesta proliferació de centres de formació dels darrers anys, cal afegir-hi la formació en Turisme des dels cicles formatius i des dels centres que imparteixen formació continuada. Tot això dibuixa un panorama que no ajuda gens a aclarir el valor afegit de les diplomatures de Turisme amb relació als cicles formatius, i amb relació a altres diplomats que hagin cursat formació de postgrau en àmbits de turisme. A pesar de l'interès indubtable de la titulació, atesa la rellevància del sector turístic, es constata una falta de valoració i poc reconeixement de què és el que pot o sap fer un tècnic de Turisme.

L'Escola Universitària de Turisme Terres de Lleida (d'ara endavant, Terres de Lleida) és hereva de l'Escola CETA de Barcelona, fundada l'any 1974; va néixer com a entitat pròpia l'any 1981 i es va adscriure a la UdL l'any 1997. Al llarg dels seus més de 23 anys d'història, Terres de Lleida ha estat en diferents locals de la ciutat de Lleida. Les instal·lacions actuals són de l'any 2003.

L'escola Terres de Lleida és una cooperativa mixta amb dos tipus de socis (alumnes com a socis de consum, i els professors i PAS com a socis de treball), la qual cosa fa que, malgrat que manté relacions de col·laboració amb la UdL, té un funcionament molt autosuficient i gairebé independent. Això, juntament amb una estructura petita, ha de permetre una gran agilitat d'adaptació. Aquesta situació, però, no treu que calgui una integració més gran del centre amb la UdL.

Terres de Lleida té com a objecte la promoció i el desenvolupament dels estudis tècnics turístics i hotelers a la ciutat de Lleida sense ànim de lucre. La formació que ofereix té un caràcter pràctic (orientat a la realitat del sector) i és generalista, per tal que sigui l'experiència professional la que faciliti una especialització posterior. Tot i això, l'avaluació externa recomana fer un esforç per definir amb més precisió la línia estratègica (especialització o no, perfil d'alumnat que es desitja, etc.) i recomana fer un estudi sobre la realitat del mercat laboral de la zona aprofitant la bona disposició manifestada pels exalumnes per redefinir el pla d'estudis. Des del centre, s'indica que l'estratificació poc clara dels llocs de treball del sector fa difícil elaborar un pla d'estudis adaptat a la realitat laboral. Tanmateix, cal dir que l'avaluació observa que els mecanismes de coordinació i revisió d'objectius no estan formalitzats.

L'Escola Universitària de Turisme Manresa (d'ara endavant, EUT Manresa) i l'Escola Universitària de Turisme dels Pirineus Joviat (d'ara endavant, EUT Pirineus) pertanyen al grup empresarial Joviat, dedicat al món de l'educació des de 1960 i, actualment, constituït en fundació.

La Fundació Joviat comença els seus estudis de Turisme el curs 1992-1993 a Manresa i, l'any 1996, a la Seu. S'adsciu a la UdL l'any 1997, i comença el primer curs de la diplomatura de Turisme el mateix any. Ambdós centres cobreixen la demanda que hi ha a les comarques properes. L'EUT Manresa comparteix les instal·lacions i els serveis amb un centre educatiu que inclou educació infantil i primària, secundària, batxillerat i cicles formatius, la qual cosa fa que no es visqui un ambient universitari. En aquest sentit, el CAE recomana un ajut i un seguiment més efectius de l'ensenyament per part de la UdL. D'altra banda, l'EUT Pirineus està en uns terrenys que va adquirir la Fundació Joviat per instal·lar-hi una escola d'hoteleria, un restaurant, un hotel i l'escola de turisme.

El nombre d'estudiants matriculats en ambdós centres és baix, fins al punt que el centre de la Seu, l'any 2002, no va poder iniciar el curs en el grup de primer per manca d'alumnes, malgrat que el darrer any hi ha hagut algun augment en la matrícula. D'altra banda, cal dir que el nombre reduït d'estudiants dels tres centres fa que adquireixin un caràcter familiar.

Pel que fa a les relacions amb la UdL, totes dues escoles les qualifiquen de bones i cordials, però molt escasses, de manera que no s'aprofiten les sinergies potencials de col·laboració mútua (formació del professorat, biblioteca, Erasmus, Sòcrates, etc.). El CAE creu necessari un suport i una col·laboració més grans per part de la UdL.

Pel que fa a la inserció laboral, segons un estudi fet per la Fundació Joviat per a ambdues escoles, els titulats es distribueixen (no diu en quina proporció ni de quina promoció), principalment, en agències de viatges i hotels nacionals o internacionals i, en menor proporció, en empreses d'importació/exportació i en companyies aèries. Quant a la destinació, a Manresa l'informe intern recull que els titulats sovint opten per llocs de treball fora la comarca, que no té prou capacitat d'absorció, mentre que a Pirineus hi ha una tendència més gran a quedar-s'hi, atès que la demanda a les comarques és molt gran i que molts aprofiten les pràctiques per quedar-s'hi treballant. Tanmateix, sorprèn que aquest centre sigui el que té més dificultats per captar nou alumnat quan els estudiants es col·loquen en la indústria turística propera. Així mateix, caldria veure les causes per les quals hi ha hagut una caiguda en la demanda dels estudiants d'Andorra per matricular-se al centre. Aquest grup era tradicionalment important.

Finalment, el CAI de Terres de Lleida constata que el fet que no hi hagi una catalogació dels llocs de treball en el sector comporta que els diplomats en Turisme puguin ocupar qualsevol lloc, des de recepcionista fins a director.

ACCÉS ALS ESTUDIS

Una part important de l'alumnat procedeix de la via PAU, tot i que hi ha diferències rellevants entre centres: a Terres de Lleida és el 85%, mentre que a Manresa és el 59% —en el cas de l'EUT Pirineus, i per al curs 2000-2001, va ser el 38%. Respecte a l'FP, a Terres de Lleida representa el 4%, mentre que a Manresa el 33%. Malgrat que no es tenen dades precises, sembla que el percentatge de dones en aquests ensenyaments és molt elevat.

La nota d'accés és de 5 en tots els centres, la qual cosa indica que la demanda no supera l'oferta de places. Aquesta situació s'explica pel nombre elevat de centres que a Catalunya ofereixen aquest ensenyament.

Taula 1. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2000-2001

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta
				PAU	Altres	
Terres de Lleida	80	38	48%	26	4	38
EUT Manresa	Sense límit	27	54%	16	11	27
EUT Pirineus	Sense límit	18	36%	9	9	18

Places ofertes a Catalunya (curs 2000-2001): 1.631
Demanda en 1a opció a Catalunya: 1.125

Pel que fa al perfil, els alumnes de Terres de Lleida de primera opció provenen, en la majoria de casos, de famílies amb tradició en l'àmbit del turisme, i els que provenen d'altres estudis universitaris ho fan des de l'àmbit de l'economia i l'empresa. Hi ha algunes polítiques de captació a través de la Jornada de Portes Obertes que organitza la UdL, el Saló de l'Ensenyament, visites informatives als IES de la zona i als centres de formació professional (en aquest sentit, hi ha un conveni que permet que els titulats de cicles formatius de grau superior convalidin una part dels seus estudis per crèdits), que l'avaluació externa valora positivament, tot i que recomana programar-ne d'altres, atesa la situació de dèficit de l'escola.

Els estudiants tenen un perfil i una capacitat que s'adeqüen a la naturalesa dels estudis, com ho manifesta el bon nivell d'aprovat, i les inquietuds i la voluntat de millorar. En el cas de l'EUT Pirineus, els alumnes mostren preocupació i desànim davant del desenvolupament de l'escola, especialment per raó de la baixa matriculació. Aquesta davallada s'atribueix a la reducció de la cohort en edat universitària, a la caiguda en la demanda per part d'estudiants andorrans i a la competència de les universitats a distància. Tot i això, el CAE assenyala que l'escola hauria de fer més accions en la captació dels alumnes i, a la vegada, plantejar una oferta formativa complementària que respongui a les necessitats dels professionals de la zona. En el cas de l'EUT Manresa, la demanda prové bàsicament d'exalumnes de l'escola de secundària i de la de cicle formatiu dedicada a agències de viatge que pertanyen a la Fundació Joviat.

Turisme a l'Escola Universitària de Turisme Terres de Lleida

PROGRAMA DE FORMACIÓ

El pla d'estudis té una durada de tres anys, amb un total de 200 crèdits, el 72% dels quals són obligatoris. Es consideren dues possibilitats d'especialització a través de dos itineraris d'assignatures optatives: direcció i gestió hotelera, intermediació turística i transport. Es valora positivament tant el nombre de crèdits com la distribució d'aquests crèdits. Les assignatures obligatòries emfatitzen els idiomes (en aquest camp, l'escola ha fet un esforç considerable de millora), les noves tecnologies, el màrqueting i l'estadística. En el moment de l'avaluació s'estava fent un esforç per actualitzar el contingut de les assignatures. Pel que fa a l'optativitat, el CAE destaca l'existència d'assignatures relacionades amb l'enclavament en el qual es troba: Turisme rural i de muntanya, Esports d'aventura, Activitats a la neu, etc. Els programes de les assignatures no tenen una estructura comuna. A més, si bé s'hi pot tenir accés a través del professorat responsable, no es fan públics mitjançant una guia de l'estudiant o per Internet.

En uns estudis d'aquests tipus és molt important que es vinculi la base teòrica sobre gestió (comptabilitat, dret, direcció, gestió de la qualitat) amb l'administració d'empreses i activitats turístiques. Aquesta necessitat demana un esforç més important en l'adaptació i l'especialització del professorat. Així, caldria incentivar aquest canvi si es vol millorar el desplegament del programa de formació.

La dimensió pràctica està més desenvolupada en unes àrees que en altres. L'avaluació assenyala positivament els crèdits pràctics destinats a conèixer diferents activitats relacionades amb la titulació i que es desenvolupen a partir de visites a fires i congressos, estacions d'esquí, rutes turístiques, o una jornada on els alumnes assumeixen el rol dels responsables de diferents unitats d'un hotel mentre són supervisats pels responsables de l'hotel i el professor titular. En canvi, indica que les pràctiques de les assignatures no estan coordinades i, en opinió del CAE, caldria revisar-ne els objectius. D'altra banda, també caldria oferir la possibilitat de fer pràctiques amb el programa GDS Savia-Amadeus, tot i que hi ha una pràctica (visita a una agència) per tal d'apropar els alumnes al programa. L'alumne pot fer les pràctiques en dos cursos o concentrar-les en un any.

El CAE opina que l'escola hauria de donar més importància al pràcticum i recomana que en l'avaluació d'aquest pràcticum hi hagi un informe escrit, com també una persona que s'ocupi del seu seguiment, ja que en el moment de l'avaluació se n'encarregava el cap d'estudis, juntament amb moltes altres tasques. L'escola signa cada any més de cent convenis de col·laboració en pràctiques. A banda d'això, suggereix la possibilitat d'efectuar un treball final i de fer pràctiques a l'estranger.

Taula 2. Programa de formació

	Terres de Lleida
Publicació al BOE	19-05-1998
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	144
Teoria	86
Pràctica	58
Crèdits optatius (b)	36
Crèdits de lliure elecció	20
Total	200
Grau mínim de practicitat obligatòria	40,3
Nombre d'assignatures optatives ofertes	12
Oferta de crèdits optatius propis (a)	72
Relació d'optativitat (a/b)	2%
Projecte final de carrera / pràcticum	No
Pràctiques en empreses	Sí

Font: centre avaluat

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

La metodologia emprada és, majoritàriament, la classe magistral, si bé també es fan dinàmiques més participatives com ara l'anàlisi i la discussió de casos pràctics, l'elaboració de treballs, etc. Cal dir que, si bé els grups són reduïts, les instal·lacions actuals no faciliten la introducció de noves tecnologies de suport a la docència. La coordinació de l'ensenyament funciona adequadament, malgrat que caldria un reforçament més important en la coordinació i el desenvolupament del pràcticum. Actualment no hi ha una coordinació dels continguts de les assignatures i, en aquest sentit, el professorat creu que seria necessari establir mecanismes per tal que els continguts i la metodologia docent i d'avaluació segueixin un mateix patró.

Tant els calendaris com els horaris —la docència es fa al matí— són valorats positivament, com també el període d'exàmens (especialment els del mes de juny i els de principis de setembre), tot i que de vegades resulta difícil compatibilitzar-los amb les pràctiques dels alumnes.

Pel que fa a les tutories, l'avaluació observa positivament la disponibilitat del professorat per atendre les consultes dels estudiants. Tanmateix, recomana més sistematització en l'organització dels espais de tutoria.

Entre els mètodes d'avaluació hi trobem treballs escrits, exercicis, exposicions, etc. L'instrument d'avaluació més emprat és el test (utilitzat en el 62,5% de les assignatures), encara que en la majoria dels casos la nota es complementa amb el resultat d'altres mesures. El CAE recomana aprofitar les característiques de l'escola per introduir una avaluació més continuada que integri també els crèdits pràctics, que actualment no s'avaluen d'una manera generalitzada. L'assistència a classe té un pes específic en gairebé la totalitat de les assignatures. Aquest aspecte pot donar peu al fet que estudiants que no tinguin aprovades les proves de coneixements superin l'assignatura només per haver assistit a classe. El CAE recomana esmenar aquesta possibilitat.

Els resultats acadèmics són alts, amb taxes de rendiment que oscil·len entre el 70 i el 80%. Cal dir, però, que no hi ha constància que les qualificacions evidencin l'assoliment de les competències i els coneixements necessaris per al desenvolupament professional.

Hi ha algunes assignatures amb una bossa de repetidors preocupant, fonamentalment en matèries no pròpies del turisme. Cal dir, però, que en aquest apartat es destaca el bon funcionament de l'assignatura de Comptabilitat, un coll d'ampolla tradicional en aquest tipus d'estudis. El CAE recomana analitzar els resultats acadèmics per emprendre accions de millora.

Taula 3. Resultats acadèmics. Curs 2000-2001

	Terres de Lleida
Taxa d'èxit en el 1r curs	
1a convocatòria	71,8
2a convocatòria	57,9
Taxa d'èxit en l'ensenyament	
1a convocatòria	77,5
2a convocatòria	64,9
Rendiment acadèmic	
1r curs	71,8
1r cicle	72,5
Mitjana d'estudiants titulats (2000-2001)	76,5
Taxa de graduació (en tant per u)	0,64

PROFESSORAT

La principal activitat de l'escola és la diplomatura en Turisme, si bé el professorat també fa docència a estudis de postgrau, cursos específics relacionats amb el turisme i altres activitats acadèmiques. Actualment, dels divuit professors, set són socis, mentre que onze tenen una relació contractual. Des del punt de vista del perfil de la plantilla, cal dir que n'hi ha cinc que són doctors i, del conjunt de professors, aproximadament un terç té dedicació exclusiva. El clima entre el professorat és molt bo, i la valoració que rep per part dels estudiants és positiva.

El reciclatge dels professors és una opció personal; si bé no s'hi posen impediments des de l'escola, l'avaluació recomana establir un pla de formació.

INSTAL·LACIONS

Terres de Lleida té la seu a la ciutat de Lleida, al costat del nou campus universitari de Cappont. L'aulari (amb un total de nou aules) és adequat (connexió a Internet, projectors, aparells de reproducció audiovisual, etc.) i suficient per al nombre d'alumnes del centre. Hi ha dues sales amb ordinadors. El nombre d'ordinadors és suficient, si bé no es considera adequat que una de les aules es faci servir també de sala d'estudis. La biblioteca disposa d'un fons escàs i poc actualitzat, que es limita a la bibliografia que recomana el professorat. El CAE recomana emprar una sala per a activitats socials, i també considera convenient tenir accés a una fotocopiadora sense haver de sortir del centre.

RELACIONS EXTERNES

Terres de Lleida té signats diversos convenis amb empreses del sector turístic, malgrat que el CAE creu que caldria ampliar i aprofundir la relació amb aquestes empreses (fent un seguiment més intens de les pràctiques, etc.). Es valora molt positivament el pas de professionals del turisme pel centre per fer conferències o impartir seminaris, ja que facilita l'apropament de l'escola i, a la vegada, es transmet l'experiència i el coneixement dels professionals.

Turisme a l'Escola Universitària de Turisme de Manresa i dels Pirineus

PROGRAMA DE FORMACIÓ

El pla d'estudis de l'EUT Manresa i l'EUT Pirineus té una durada de tres anys, amb un total de 200 crèdits, el 72% dels quals són obligatoris, i el 28% restant, entre optatius i de lliure elecció. El pla es va modificar el 19 de desembre de 2000 per eliminar els itineraris previstos, per raó dels pocs alumnes matriculats. Tot i això, la formació és adequada per a un perfil generalista, ja que capacita el graduat per treballar en qualsevol establiment turístic, amb coneixements d'idiomes i coneixements d'administració i gestió. Els idiomes representen el 25,5% dels crèdits: durant els tres anys és anglès i un altre idioma (francès per a l'EUT Pirineus, i francès o alemany per a l'EUT Manresa). Això, juntament amb el nombre reduït d'estudiants, fa que, tot i tenir un nivell inicial bàsic, el nivell final que s'assoleix sigui acceptable.

Les assignatures d'empresa també tenen una gran importància i són clau per al perfil polivalent del diplomant. El CAE opina que caldria aprofundir més en assignatures com ara Comptabilitat i Economia, camps en els quals els graduats manifesten no sentir-se preparats. També recomana fer obligatòria l'assignatura Geografia, millorar els ensenyaments informàtics i, en el cas de l'EUT Pirineus, oferir l'alemany com a segona llengua.

L'optativitat és, a parer del CAE, excessiva en relació amb el nombre d'estudiants, i es recomana aprofitar-la per oferir assignatures que facin ús de les potencialitats de l'entorn i que donin valor afegit al centre (com ara Turisme rural i de muntanya, Activitats a la neu, Esports d'aventura, etc.). Pel que fa a la dimensió pràctica, el CAE recomana que es puguin fer pràctiques des de primer. En el cas de l'EUT Pirineus, les pràctiques en empreses es desenvolupen satisfactòriament.

Els programes de les assignatures es publiquen a la *Guia de l'estudiant*, amb informació relativa als objectius, els mètodes d'avaluació, etc. Cada any, els professors revisen el programa en la planificació del curs acadèmic, si bé el CAE no ha pogut detectar les millores incorporades i assenyala que la gran càrrega lectiva del professorat (que fa classes d'altres estudis dins del complex Joviat) fa que tinguin poc temps per modificar els temaris. En el cas de l'EUT Pirineus, el CAE constata que no s'elabora material propi.

Finalment, atesa la importància del sector turístic a Catalunya, es detecta una demanda per part d'estudiants i dels comitès d'avaluació d'augmentar el nivell dels estudis de Turisme, malgrat que això hauria d'anar acompanyat d'una reformulació dels objectius de formació i d'una determinació clara dels criteris de qualitat que han de reunir els centres per poder oferir aquest tipus d'estudis.

Taula 4. Programa de formació

	EUT Manresa	EUT Pirineus
Publicació al BOE	19-12-2000	19-12-2000
Anys de durada	3	3
Pla d'estudis		
Crèdits troncal i obligatoris	144	144
Teoria	75,5	80,5
Pràctica	68,5	63,5
Crèdits optatius (b)	36	36
Crèdits de lliure elecció	20	20
Total	200	200
Grau mínim de practicitat obligatòria	47,6	44,1
Nombre d'assignatures optatives ofertes	29	28
Oferta de crèdits optatius propis (a)	174	112
Relació d'optativitat (a/b)	4,8%	3,11%
Projecte final de carrera / pràcticum	No	No
Pràctiques en empreses	Sí	Sí

Font: centres avaluats

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

En el centre EUT Manresa, l'avaluació constata que totes les assignatures empen la classe magistral (i inclouen exercicis pràctics, lectures, etc.), si bé es combina amb activitats en grup (en el 64% de les assignatures), treballs escrits (en el 64%), exposició oral (en el 55%) i resolució de problemes (en el 18%). Les metodologies, doncs, semblen adequades, tot i que el CAE troba a faltar un laboratori d'idiomes i un caràcter més universitari en la docència (per exemple, el 100% de les assignatures són de tipus presencial, o bé es fan molts treballs, però poc crítics), i també anima a introduir les noves tecnologies com a mitjans de suport a la docència.

Pel que fa a l'organització docent, està ben planificada i ordenada, i s'adapta a les necessitats dels alumnes. Tot i això, es recomana la formació d'un consell d'estudis per ajudar la titulació a incorporar les demandes dels alumnes.

El baix nombre d'estudiants per curs permet una atenció molt personalitzada, encara que caldria definir millor els horaris de tutories, ja que el professorat té un calendari molt atapeït (també imparteix assignatures a altres alumnes no universitaris). Els horaris de classe es concentren al matí.

Els criteris d'avaluació estan recollits a la *Guia de l'estudiant*. Hi ha dues convocatòries per cada assignatura. Després dels exàmens de febrer (els parcials de les matèries anuals i la primera convocatòria de les de primer semestre), es reuneix un claustre de professors, i el director tècnic lliura personalitzadament les notes, amb la finalitat d'orientar l'estudiant en relació amb les seves possibles mancances. Les estratègies d'avaluació es valoren positivament, si bé sorprèn que en uns estudis universitaris es tingui en compte l'assistència a classe.

Els resultats acadèmics són molt alts: la mitjana de taxa d'èxit a primer curs els darrers cinc anys (del curs 1997-1998 al curs 2001-2002) en primer convocatòria és del 87%, i a la resta de l'ensenyament els resultats són encara superiors (una mitjana del 94% del curs 1998-1999 al curs 2001-2002). Segons el CAE, si bé part de l'elevat èxit es podria atribuir a la bona atenció que reben els estudiants, caldria reflexionar sobre el nivell d'exigència dels estudis, una opinió que es basa en l'afirmació dels estudiants que no són estudis molt exigents, i en la inexistència de nota de tall.

En el cas de l'EUT Pirineus, la metodologia docent també es basa en la classe magistral en totes les assignatures, si bé el 53% inclouen treballs escrits, i el 47%, exposicions orals, mentre que les activitats en grup i la resolució de problemes són presents en el 32% i el 13%, respectivament. També aquí es troba a faltar un laboratori d'idiomes i un caràcter més universitari de les assignatures. L'assistència és considerada com una manera d'adquirir responsabilitats i seguir horaris establerts, però el CAE creu que no és un tret propi dels ensenyaments universitaris.

Pel que fa a l'organització docent, el cap d'estudis supervisa correctament l'activitat docent, que sembla ben planificada i ordenada. Tanmateix, es recomana la formació d'un consell d'estudis per fomentar la participació de l'alumnat i el professorat.

Tot i que les assignatures pràctiques estan ben planificades amb vista a les necessitats dels alumnes, en les optatives, però, hi ha problemes d'oferta, per raó del nombre reduït d'alumnes.

Pel que fa a les tutories, professors i estudiants mantenen un contacte molt estret, cosa que permet fer un seguiment directe de cada alumne. Quant a la situació sobre criteris i estratègies d'avaluació, la situació és semblant a la que s'esdevé al centre de Manresa.

Pel que fa als resultats, es produeix una situació de taxes d'èxit molt elevades (mitjana del 88,3% a primer i del 86,7% a la resta de cursos), però amb unes taxes de rendiment que han baixat els darrers anys: han passat de nivells d'aprovat de gairebé el 100% el curs 1998-1999 al 63% el curs 2001-2002. Aquesta situació provoca l'increment de la durada dels estudis, per bé que darrerament s'ha detectat una disminució de la taxa d'abandonament. Es desconeix per què s'està produint aquesta situació, encara que es creu que està relacionada amb el descens de la matriculació.

L'escola no ha fet cap esforç per elaborar material didàctic propi, fins i tot no disposa dels programes Savia-Amadeus, la qual cosa fa que els estudiants s'hagin de desplaçar a Manresa per fer un curs accelerat. En opinió del CAE, això contrasta amb la magnífica ubicació de l'escola, les possibilitats del recinte, la projecció empresarial de l'entorn i el desenvolupament cada cop més important del turisme a les terres pirinenques (turisme rural, d'aventura, d'alt nivell, etc.).

Finalment, hem de remarcar que la titulació fa poca cosa per atreure nous alumnes, i no hi ha hagut un plantejament de formació complementària per poder donar compliment a les demandes del sector.

PROFESSORAT

En el cas del centre de Manresa, la plantilla és força estable. Consta d'un total de nou persones, tots llicenciats o diplomats en les matèries que imparteixen, i que, a més, han estat formats específicament en el vessant universitari del turisme. No hi ha doctors, i, en conseqüència, no es fa recerca, la qual cosa caldria esmenar. La diplomatura no té professorat amb dedicació exclusiva; per tant, o bé són professionals liberals o bé imparteixen classes a altres ensenyaments al mateix centre Joviat (la majoria). En conseqüència, molts imparteixen un alt nombre de classes (unes vint hores setmanals). Aquesta situació no és recomanable en estudis universitaris que demanen una activitat rellevant de tipus professional o de recerca per part dels professors.

L'alta activitat del professorat fa que les tutories no es desenvolupin amb la normalitat deguda. A banda d'això, el professorat no disposa del temps adequat per formar-se, alhora que té dificultats per trobar el temps necessari per planificar i dissenyar noves activitats per a la millora formativa de la diplomatura.

L'acció docent s'avalua mitjançant una enquesta als estudiants, els resultats de la qual són analitzats per la direcció, que manté reunions personalitzades amb cadascun dels professors. La selecció del nou professorat és exclusiva del centre. Un aspecte que es valora, vistes les característiques del centre, és la polivalència del professorat.

Pel que fa a l'EUT Pirineus, en el moment de l'avaluació hi havia vuit professors, dos dels quals eren doctors. Hi ha una bona adequació entre l'especialitat i les assignatures que imparteixen aquests professors. La dedicació del professorat, llevat la de la direcció, és parcial. Si bé es dediquen a les hores de classe i tutories i a contribuir al bon funcionament de l'escola, no hi ha un esperit col·lectiu d'escola universitària. No hi ha tampoc una política d'innovació docent. Els professors són avaluats pels alumnes cada semestre, i dels resultats se'n dedueix satisfacció general amb la seva actuació. No hi ha cap línia de recerca.

INSTAL·LACIONS

El centre de Manresa té una infraestructura suficient, tot i que l'avaluació externa apunta la necessitat de millorar la biblioteca, pel que fa a llibres i revistes; la sala d'informàtica, pel que fa als ordinadors, i, en certa manera, l'organització de l'edifici, pel que fa al seu grau de polivalència, que a criteri de l'avaluació externa és excessiu.

L'EUT Pirineus està ben ubicada dins del complex. Les aules són suficients, àmplies i lluminoses i estan dotades amb material audiovisual. La biblioteca és gairebé inexistente, i hi ha un volum escàs de llibres i de cintes de vídeo. La sala d'informàtica és reduïda però suficient, encara que hi falta programari. No hi ha laboratori d'idiomes.

L'escola té unes instal·lacions bastant importants quant a serveis de restaurant, bar, cuines, etc., gràcies a l'existència paral·lela de l'escola d'hoteleria. Falten per desenvolupar els espais d'hotel i residència d'estudiants.

RELACIONS EXTERNES

L'EUT Manresa manté bones relacions amb les empreses del sector turístic, com també amb les administracions públiques del seu entorn proper, especialment gràcies als programes de pràctiques professionals dels seus estudiants. Això no obstant, l'avaluació externa ha destacat la necessitat de reforçar els contactes amb el rectorat de la Universitat de Lleida. D'altra banda, s'ha posat de manifest l'escassa vocació internacional de les relacions externes. Així, no hi ha tradició de participació dels estudiants en els programes Erasmus. En aquest sentit, el CAE ha recomanat l'impuls d'aquest àmbit amb un responsable específic, un fet que contribuiria a reforçar el vessant universitari de l'escola.

Les relacions externes de l'EUT Pirineus han estat valorades de manera desigual per part del CAI i el CAE. Així, el CAE ha destacat la necessitat que les relacions amb l'entorn immediat millorin substancialment. D'altra banda, les relacions internacionals són pràcticament inexistents.